

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Place SIMONFFY-ban a város-
házával szemben

HIRDETMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körül panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Résmentelen levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vitélre postán.

Értéke:

Egész évre	10 ft — kr
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy hóra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasásbospettisor egyzerbeigatásáért 5 kr

Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr

Nyilttér 4 hasásbospettisorért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Csütörtök, január 8.

5. szám

A patronatus kérdés.

A patronatus kérdésében, melylyel közelebb a városi közgyűlés oly huzamos időn át foglalkozott s a mely lapunk hasábjain is, mint nagyérdemű kérdés több oldalról megvilágítva lett, a közgyűlési határozat 102/885 sz. a. felelőzetettel egyik bizottsági tag s ellenindítványt tevő Márk Endre által, mint hogy e kérdés mindnyájunkat igen közelről érdekel s az ügy további fejlődését kíváncsian várjuk, jónak látjuk e felelőzet minden megjegyzés nélkül olvasóinkkal közölni. Különbösen is a megjegyzésekkel mintegy elébe vágni látzanának az illetékes fórum intézkedéseinek.

Tekintetes közgyűlés!

A r. cath. egyház pátronatusa kérdésében 1884. évi decz. 23-án megtartott közgyűlésen 297/7119. 884. sz. a. hozott határozat ellen következkében van szerenésém előterjeszteni felelőzetemet, s kérem annak határozati javaslatom kapcsánban a nagy méltóságú m. kir. belügyminiszteriumhoz leendő felterjesztését.

1. Sérelmes és törvényellenes a hivatolt számú közgyűlési határozat azért, mert országos törvénybe és évszázados gyakorlatba ütköző miniszteri intézkedés illetve rendelet ellen, olyan uton keres orvoslást, a mely ut az 1870. XLII. t. cz. félre sem magyarázható intézkedése szerint csak akkor volna szabad előtűnk, ha valamely sérelmesnek vélt rendelet már végrehajtott s ha a végrehajtási események panaszoltak. Nincs tehát más út és mód, mint az általam kimutatott s a közgyűlés oly nagy számú tagja által pártolt ut, t. i. a közgyűlés határozatából felterjesztés a miniszterhez, sérelmes intézkedésének hatályon kívül helyezése iránt.

2. De nem is lehet ennek más módja, mert hiszen Debreczen városának nincs arra szüksége, hogy a patronatus kérdése akár itt Debreczenben, akár pedig országosan szabályoztassék. Nincs pedig szüksége erre két okból, először, mert az 1715. 108. t. cz. határozottan körvonalozza azon kötelezetket, a melyek Debreczen városát szemben a r. cath. egyházzal terhelhetek; másodsor pedig azért, mert az 1843-ik évi kisasszony hava 1-86 napján Debreczen város terhére

kibocsátott helytartótanácsi intézkvény folytán e kérdés épen a fentebb hivatolt törvény cikkre támaszkodva országos uton, országgyűlés által megoldatott.

A r. cath. egyház ugyanis az 1843-ik évben kívánta már, hogy megromlott templom fedélzete kijavítására Debreczen város köteleztessék s ez a fentebb már mondott időben helytartó tanácsi intézkedéssel kötelezettsége gyanánt ki is mondatott, minthogy azonban a város ezt törvénybe ütköznek találta, az ellen orvoslást végett az 1844-ik évben megtartott országgyűléshez felírt.

Az országgyűlés az 1844 évi szept. 3-ik napján 212-ik országos ülésében e tárgyban 6 szám alatt szóról szóra a következő határozatot hozta:

Az 1715. 108 t. cz. világos tartalma szerint Debreczen városa a Leopold császár és király hitlevelében foglalt minden kiváltságaiában megerősített és egyedül az építendő róm. cath. egyháznak s a szent Ferenc szerzetesek konventje helyének kimutatására köteleztetvén, ehez járulván az 1791. 26 t. cz. 2-ik §-ának világos rendelete s az előadásból kitésző azon folytonos szokás, miszerint a város, valamint a patronatusi jogot nem gyakorolta s nem gyakorolja, ugy az ezzel járó terheket is nem viselte: mind-ezeknél fogva a karok és rendek ugy látják, hogy az előadó város a r. kath. egyházak akár építetésére, akár kijavítására az idézett törvények megtartása mellett nem köteleztethetik, azért is ezen pártolt sérelmes orvoslást végett ő Felsője elébe felterjesztetik.

E kérdésben tehát azonkívül, hogy országos törvény intézkedett, már határozott épen maga a magyar országgyűlés is. Ily körülmények és előzmények folytán ezáltalán és eredményre nem vezető az országgyűléshez felírás. Itt elegendő kimutatni a miniszter előtt azt, hogy rendelet törvénybe és országgyűlési korábbi intézkedése ütköző s mint ilyen semmiképp sem hajtható végre.

Mert az, hogy a közgyűlés ugyan jogszerűnek tekint a vallásügyi miniszter rendeletét s ennek folytán kifizesi ugyan a követelésbe helyezett templom javítási költséget, de ezt nem mint patronus teszi, illusorius intézkedés. Mert vagy törvénybe ütköző a miniszteri rendelet, vagy nem. Ha törvénybe ütköző s Debreczen város csakugyan nem patronus, akkor a kérdésben forgó rendelet épen épen a fentebb kifejtettek nyomán már nem országgyűlés előtt kereshet orvoslást a

közgyűlés, hanem törvénybiztosította jogánál fogva az ellen a miniszterhez ír fel, ha pedig már rajta végre is hajtattott volna, akkor kereshet az országgyűlés előtt orvoslást. Ha pedig csakugyan patronusnak declaráltat hatnék a törvény határozott rendelkezése ellen is így miniszteri rendeletek által, ugy nincs értelme annak, hogy a város határozatilag kimondja, hogy ő a miniszteri rendelet alapján fizet ugyan, de ezt nem mint patronus teszi, nincs pedig azért, mert hiszen tőle az nem segély gyanánt követeltek, sem pedig a miniszteri intézkvényben ilyennek fizetése nem rendeltetik. Egyszóval a város ön-maga hajt végre, — önkéntes fizetése által — habár az ő egyoldalú intézkedése szerint más czímen, olyan rendeletet, melyet maga is törvénybe ütköznek tart, és pedig előbb mint az ellen törvényadta jogával élve, egyedüli és törvényes utjan a miniszternél orvoslást keresett volna.

Nagyméltóságú Belügyminiszterium! a mi nem sikerült majdnem két évszázad folyamán keresztül városunkban, — daczára annak, hogy e vélt jogát a r. cath. egyház több ízben megkísérelte érvényre juttatni s daczára annak, hogy ez még az országos törvényvel szemben is könnyebb lett volna akkor, — midőn helytartó intézkedések és királyi rendeletek emlékeztetése korszakáról volt szó, az most alkotmányos uton szándékolatik világos törvény ellenére — mert a sérelmes miniszteri rendelet a közgyűlés minden tagja által ilyennek ismertetett fel, — keresztül hajtani, hogy hova vezet ez végeredményében, — nem is említve azt a retentó anyagi terhet, a mi ebből városunkra hárul, — azt kiszámítani nehéz, de bizonyára legjobban láthatja a nagyméltóságú magyar királyi Belügyminiszterium.

Egyről azonban teljesen meg vagyok győződve s ez az, hogy ha a közgyűlés többsége által pártolt javaslat nyerne jogérvényt, ugy a patronatussal járó nagy teher, világos törvény ellenére, beláthatlan időre vállainkra fog nehezedni.

Remegve gondolok azon eshetőségre, ha esetleg e kérdés bírói uton fogna valamikor eldönteni, minő veszedelmes praecedens, vagy helyesebben szólva bizonyított fogna a város ellen ezen mostani tényéből kovácsoltatni.

Azt merni állítani pedig, hogy az illetékes miniszter következtetéséből sem változtatná meg előbbi intézkedését, szemben egy magas állású államférfival, a ki törvény alapján kormányoz, nem kevés neme lenne a

sérelmesnek. Így es k kis emberek gondolkozhatnak, de nem kormányferiák.

Azt merni, állítani pedig, hogy a közgyűlés miniszterhez való felirási jogát elvesztette volna, képtelenség, mert hiszen e jog gyakorlására alkalma sem volt eddig, e jogát tehát el sem vesztette, mert azzal azonnal élni kívánt, mihelyt arra alkalma nyílt.

Ha pedig feltéve, lehetne is jelenben valamely késedelemről szó, ily messze kiható jogi kérdést alaki szempontból keresztül útni lehetetlennek vélem és látom.

Teljes bizalommal fordulok azért a fentebb kifejtettek és a közgyűlési jegyzőkönyv mellé tárt határozati javaslatomban foglaltak nyomán a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumhoz: kegyeskedjék a bizottsági közgyűlés által meghozott és az 1870. XLII. t. cz. 56. §-ába ütköző tanácsi határozatot megsemmisíteni s ugyanazt oda utasítani, hogy a sérelmesnek felismert miniszteri határozat ellen törvényt szabta felirási jogával éljen.

Mély tisztelettel lévén

alázatos szolgálja

Márk Endre

debreczeni lakos s városi bizottsági tag

— A csongrádi új választásho:

dr. Szivák Imre képviselőjelölt tisztelettel rendezett társasestély fénveszen sikerül lakomán több mint 250 választó polgár jelen, kik három ternet egészen betöltő A banquette alkával az első felkötőben jelen voltak állva haligatták végig s leüléjeneztek a királyt. Ezután a felkötő hosszu sora következett. Ejjeli 11 órakor közönség és zenével folytonos éjézés kísérette lakására a jelöltet és szívesleg csut vett tőle. A lelkesedés általános. Sz. Imre megválasztása bizonyosnak tekinthető.

— Javító intézet leányok szán

Az igazságügyminiszter a büntetőtörvénykezései alapján javító intézetek létesítését az intézkedéseket már régebben tette s egy ily javító intézet fiúk s Aszódon rendeltetésének már átadott, másikkal létesítése pedig ugyancsak már Kolozsvárt most van folyamatban miniszter most már nem tartja tovább használatosnak, hogy ily intézet leányok létesítését, s azt a fővárosban ugyan belterületén, hanem annak határában valamely közlekedési fővonal közelében.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

HOLTOMIGLAN.

Regény.

Írta: Vértési Arnold.

(Folytatás.)

Rendkívüli fészült érdeklél kísérttem a vén legény előadását.

— A vendégek, a kiket a gazda várt, el is jöttek. A kaposvári mézáros volt az öcsösével. Négy ezer forint készpénzt hoztak. Egy darab földet vettek meg a mi gazdánkól. Gazduram ezt a pénzt be akarta vinni másnap a takarékpénztárba; de másnap valami dolga akad, és nem mehetett. Megint egy nappal továbbra maradt a városba menetel. En ágybafekvő leteg voltam s csak egy perczre láthattam Julesát. Bejött hozzám, és meleg levest hozott számomra. Jó, ládott teremtés szegény. A kétségbeesésig föl volt indulva. Nem vár tovább hanem egyet a legények közül, kit én leginkább titoktartómnak véltém, beküldtünk a takarékpénztári könyvecskével a városba. A legény delután visszajött azzal a tudósítással, hogy pénzt nem kapott, azt mondták odabent a takarékpénztári urak, hogy három nappal előre kell bejelenteni, ha valaki ki akarja venni pénzét; ez a legújabb regula. A szép Julesa kezét tördelte. Hiába, nem változtathattunk a dolgon. Hanem most már arany- és ezüstpénzeit szedte össze egy csomóba; azt akarta oda adni. Most már nem is ígérektem erről lebeszélni. Szívem fájt, tekintetes uram, azokért a szép arany- és ezüstpénzekért.

Eljött tehát ez este a menekült?

— Eljött. Julesa látott is este tíz óra tájban az ablak alatt egy sötét árnyat. Ott

várt az sokáig. De Julesának éppen valami nagy néje jött ez este meglátogatni őt. Az öreg asszony sokáig elbeszél, az nyanyi mindenféléről tudott beszélni, éjjel előtt semmi kép sem volt rábirható, hogy lefeküdjék. Ő bizony nem fekszik még le, mert ő sok mindenféléről akar még beszélgetni, s gyönyörködni akar az ő szép Julesájában, a ki ilyen gyönyörű szép leánygyá nőtt fel: mint csak a kinyílt róza. A molnargazda már rég lefeküdt; aludt is már bizonyosan a maga kamarájában. A Julesa k's szobájában még akkor is égett a gyertya; a nagy néni még sem akart lefeküdni. Julesa tovább nem bírta kiállni a gyötrelmes várakozást, s azon szin alatt, mintha csak a konyhába akarna kimeenni, kiuhant. Nekem reszketve vallotta meg utóbb. Először történt, hogy kijött a malomból a sötét éjben Magán kívül volt egészen. Az arany- és ezüstpénzt egy csomóba kötve zsebében hozta, Lábjegyzen ment a házban körül az ablak alá, mely alatt kedvesét látta. Nem volt már ott. Tovább futott és kereste köröskörül; nem találta sehol. En nem tudom azt elmondani, tekintetes uram, mit érezhetett akkor az a leány, de az bizonyos, hogy rettenetes érzés volt.

Oda lent a malomban már hallottam társaim kiabálását, a kik kerestek mindenfelé. A szolgabíró nagyokat kurjantott s nem győzött csodálkozni, hová tűnhettem el. Kértem a vén legényt, hogy ha ideje lesz, látogasson meg rövid idő múlva s folytassa majd azt, a mit itt most már tovább elmondania nem lehet. A társaság haza felé készült, a lovak már be voltak fogva a kocsiba s csak énreám vártak, engem nem találtak sehol.

— Elmegyek tekintetes uram, — szólt a legény; de abból a mit itt beszéltem a tekintetes urnak, nincs több mit folytatni. Azon éjjel valami gyilkos megölte gazdánkat.

Reggelre vérebem találtuk. A szekrény, melyben a pár nappal azelőtt kapott négy ezer forint volt, összevissza volt fészegtetve, de kifiszíteni nem bírta az erős zárt a rabló. A pénz erősen elzárva benmarant a szekrény fölkjában.

— Hallottam, hogy valami legényre a malomból volt gyanu.

— Igenis tekintetes uram. Az gondoltuk, hogy valami ismerősnek kellett elkövetni a gyilkosságot, olyanak, a ki tudta, hogy pénzt kapott pár nappal azelőtt a molnargazda. — Be is fogtak egy legényt; rozsló, korhely suhanec volt, s lopáson is rajta kaptuk itt a malomban. A gazda épen három nappal azelőtt kergette el. No de hát semmi sem sült ki rá. Sokáig ott tartották a tömlöczen, aztán haza eresztették. Nem sült ki rá semmi tekintetes uram. Csak az isten tudja kisütni azt valaha, hogy ki volt a gyilkos!

Megszoritottam az egyszerű embernek kezét.

— Jöjjön el hozzám mindenesetre.

Azzal lelesiettem a lépcsőkön, hogy a nyugtalan társaságot ne várakoztassam tovább. A fiatal molnargazda ott állt a kocsi mellett; Julesa is kijött egy pillanatra köszönteni a távozó vendégeket. De mikor aztán a szolgabíró kereste, hogy elbucsozzék tele, már nem találta sehol. Bement a szobába is, de ott sem találta.

— Vad leány ez, hanem lelkekre, gyönyörű teremtés, — szólt az érdemes tisztviselő.

X.

Aggódások.

Midőn haza értem, bezárkoztam szobámba s átengedtem magam egészen gondolataimnak. Sürrin jöttek azok, kergetve egymást agyamban. Azon vettem észre maga-

mat, hogy öreg létemre itt egy izgató, bizonytalan tömkeleg középebe vagyok vetve. Erdekoltselem nagy mértékben fel volt költve, fölhevült valék, s csaknem fiatal erőt, érzettem újra izmaimban. Nekem keresztül kell hatolnom itt.

Etelka ügyei nem vettek annyira igénybe, hogy időm ne maradt volna a másik dolgok is foglalkozni, e gyilkosság történetével, mely mindinkább bonyolultabb szinben tünt föl előttem, de melyen át egy világos vörös fonalat láttam át húzódni. Még homályban volt minden előttem, de már látni kezdtem némely dolgok összefüggését.

A legelső a mire gondoltam, az volt, hogy a gyilkosság elkövetője, s a molnárleány kedvese ugyanazon egy személy volt. Csodáltam, hogy e gondolatra nem jött a vén molnárleány; hiszen ez legezlebb juthatott volna neki észébe. Csakhogy, persze a szegény, becsületes és tapasztalatlan ember erre épen legkevésbé gondolt. Hogyan juthatott volna neki észébe, hogy azon ember, ki gazdájának leányát szereti, képes lett volna meggyilkolni s kirabolni a szeretett leányom atyját?

Igaz, hogy ez magam előtt is csaknem hihetetlen borzasztónak tünt fel. De ismerem az emberek elvetemedtségét s tudtam, hogy semmi sem lehetetlen. Ez ember pénzszükségben volt, tudta, hogy jelentékeny összeg pénz van az általános gazdagnak tartott molnár szekrényben. Tudta talán azt is, hogy épen a napokban kapott négyezer forintot; neki pénz kellett minden áron, kedvesétől nem kapott, csak biztatásokat napról napra, ily körülmények közt nem volt lehetetlen, hogy a gyilkosságra vetemedett.

(Folyt. köv.)

taná elhelyezni. E célra mintegy 4000 □ ölnyi, kerti művelésre is alkalmas területre lenne szükség, a melyen egészség-s ivóvíz is bőséggel kapható. A miniszter felhívta ennek folytán a főváros közönségét: tudassa vele mielőbb, vajjon ily telek felett rendelkez-e, s ha igen, hajlandó-e azt az említett célra ingyen, vagy legalább mérsékelt áron átengedni.

„Az anyák büne”

Irta: Dr. Kalmár.

Örömmel veszek tollat kezembe, midőn bünt ostromozhatok a közérkölség és egészség érdekében és hálát adnék Istennek, ha erőmet, tehetségemet minden ily alkalommal szélszorosan megtöbbszöröszíthetném, hogy szavaim ne pusztába elhangzott szavak lennének, hanem hallanak meg, kivált azok, kikre különösebben tartozni fognak. — Nem vagyok pap, — kinek feladata a romlott erkölcsöket orvosolni, s kiknek talán ezuttal hatáskörébe lépek, de mint ember, a társadalomnak egy tagja, ha látom, hogy valami úgy a családi mint a társadalmi életre veszélyes, azt hiszem jogom van szólani; e veszély nem más, mint a ferde nevelés, mely határozottan az anyák büne.

A kockázatot elvettem, de kívánok annak meg is felelni. — Merész mondásnak látszik, de nem az, mert ez igaz mondas, miután, mindjárt hasonlatokkal kezdve, mindenkinek tudnia kell, hogy egy csemetét óvatosan minden irányban lehet hajlítani, de már egy fát nem. — A gyermek, — legyen bár gonosztevéktől származott, egyformán ártatlanságban születik, mert nem ismer, nem tud semmit, de nap nap után, észrevétlenül bár, folyton figyelmebb kezd lenni, és mire? környezetére. Itt kezdődik mindjárt az anyák első büne, midőn akár urhatnáságból, akár hiúságból, — hogy szépsége még inkább megmaradjon, — vagy Isten tudja mi haszontalan okokból gyermekét nem magasztaltatja, hanem odajár egy olyan nő, — ki talán erkölcsileg nagyon is magasra áll, vagy testileg is látható betegségben szenved, mit azon ártatlannak kell újra átszervezni. — Minden jó anyának kötelessége, hogy gyermekét maga szoptassa, — kivéve azon esetet, mely orvos által megállapítva anyára a gyermekre veszélyes; sajnos, ez ma a tartozik a ritkaságok közé, hogy miért és önből, majd kitűnik. — De lássuk, miért szoptassa az anya az ő gyermekét? Azért, hogy a gyermek egészséges maradjon, azon oknál fogva, mert az anyától időse bizonyos átváltozásokon megy keresztül s így nem közbülső a gyermekre, ily módon idősébe dajkákat teje, mert az a gyermek emésztő szervei megbetegednek, s a test fejlődése ennek következtében gyátlik; de még ez nem elég s a dajkátas azért is hiba, mert az ilyen anyák nagy gondjaira bízva a gyermeket s az épü egy más részébe helyezvén el, lehetetlen a gyermek jó gondozásban részesülne, hiába, egy gyermeknek csak egy anyja, de meg az által is hátrányos, hogy nem szokván meg az anya a gyermekével való — igazán fáradságos bibelődést továbbra is arra bízva s ha már egyszer gyermek figyelő képessége, beszéde megödik, s mindég vagy legtöbbször a dajkával

SZOMORU NÁSZ.

Rajz.

Irta: Karozag Vilmos.

— Pokrolaváló vagy, rossz vagy. Gonosz a lelked. Nem törődöl az édes szüléd bubánatával, a magad boldogságával.
— De édes anyám lelkem, ha nem szeretem azt a legényt?
— Te kis gőres te; mit tudsz te abba, hogy mi az a szerelem.
— Nekem is van szívem, az én szívemnek is van szava. Arra kell hallgatnom.
— Ne fecsegi. Az anyád szavára kell hallgatnod. Én neveltelek, én adok kenyeret, én parancsolok.
— Vízbe ölm magam, elvesztem magam, a világ csutja leszek, de annak a legénynek még se leszek a felesége.
— Elég legyen. Öltözz fel, feltedd a pártát, aztán előre.
— Nem, nem, nem!
A szegény Erzsikének anyai erő van most a szavában, olyan villám a tekintetében, olyan elszántság szép gömbölyű arcán, hogy az édes anyja egy pillanatra meghökkenve áll meg előtte, és torkán akad a szó; két három perc is beletelik, míg parancsoló szavával újra kezdheti, hanem ekkor aztán minden betűje úgy hangzik mint a menydörgés.
— Nem-e? Te toprongyos, te semmi, te rosznak teremtett isten csudája te! Hát mi vagy te, te koldus. Adj hálát az istennek, hogy egy derék legény rád vetette a szemét, és magához emel.
Azt hiszed, hogy azok az urfiak, a kik körültek járnak, majd elvesznek feleségül. A bizony; jó volnál szeretőjüknél. Csókra, ölelésre kellenél, de becsületes számdéka egynek sincs. Paraszti szülőknek paraszti gyermeke csak arra jó, hogy gonosz utra térítsék, elvegyék a becsületét aztán eldobják a szemétre. Majd elhallgattalak én azzal a

a cselédek közt van, ezen időtöltés szerint kisebb nagyobb nyom mindég észrevehető a gyermek későbbi éveiben. — Így p. o. a félénk alapszava itt vetetik meg, midőn a cselédek meséi által megismertetik a gyermeket az ördöggel, a boszorkányokkal sat., itt tanul a gyermek rossz szavakat, rossz modort, gorombaságot, egyszóval a jóból legkevésbébet, — Azt hiszem, hogy ennyiből is megértik tisztelt olvasóm, hogy mily nagy hiba, sőt bűn, ha olyan anya nem teszi ezt, kitől minden kár nélkül kitélnék.

Anyák, legyetek édesanyák!!! Mert jó és hálás gyermekeket, továbbá majd hasznos polgárokat csak ti nevelhettek és úgy, ha foglalkoztok azokkal időt, fáradságot nem kímélve. — Miért mondom azt, hogy: „Csak ti nevelhettek!” Mert a férfi hivatásánál fogva kevesebbet van otthon s így a gyermek első éveiben nincs is hivatva annak gondozására és mert az első hat év az — legyenek ezek aranyaszavak — mikor a gyermek erkölcsi életének alapköve biztosan le van téve; ha a gyermek nem tanulja meg a félelmet, szélességet, rossz modort sat. sat. akkor részéről később tiz eset közül egyet hiszek, hogy ezek ki fognak fejlődni benne. — Mire fessük a fősúlyt, hogy a gyermeknek jó erkölcsi legyen: A vallásosságra, hiszen az tanít szeretni mindnyájunkat s a tanítja, megkülönböztetni a jót a rossztól; de ha az anya csak adja a jó tanácsokat s maga nem jár jó példával előre, biztosíthatom, hogy terve meghusul.

Ugy látszik, a műveltség haladásával párhuzamba a templomba járók közönsége folyton kevesbedik, mi különösen feltűnt nekem itt Debreczenben, a kálvinista Rómában, hol közönséges vasárnapokon bizony kevesen járnak, pedig hiszem, el olvasóm, nem szégyen ám okos ember előtt a templomba járás. — Hogy ünnepeket sokan vannak-e? Nem tudom, mert én meg ilyenkor nem szeretek menni, miután azon hitem van, hogy olyan megjegyzést is kaphatok, hogy magam motogatózásért teszem ezt. — No de bizzuk ezt a fiatal papokra, hiszen inkább töltök várhatjuk az efféle dolgok tiszta helyes kifejtését és azt hiszem többen megengedjük, sőt jó néven is vesszük, ha a szószéken kívül is forgatják nyelveik helvét az ő tollaikat az ilyen közhasznú ügyekben.

Most sokat elhagyva a nevelést illetőleg, egy másik bűnről akarok szólni, melyet az előbbinél jóval nagyobbak tartok s ez: hogy az anyák nagy részének az a divatja, sőt alapelve, hogy a leányok ne leányokká, hanem férfiakká neveltessenek talán azon czélból, hogy a nappalról éjszaka legyen, vagy is, hogy ezután ne az ember üljön a széken, hanem a szék az emberen. Ennek be is kellene következni, ha a nők teljesen átvették a férfi szerepet. E fordított világot nem akarom lefesteni, mert nem vagyok Munkácsy, de azon megjegyzést még is kimerem mondani, hogy a főző kanál, hárisonya kötés nagyszerű illenek egy férfi kezébe — az a fátum bekövetkezik, hogy akkor már minden csecsemőnek dajkát kellene fogadni. Hala az egék urának! hogy ezt, bármily rohamosan haladnék is, nem érhetem meg. — No de menjünk a dolognak kezdetére s nézzük meg hol rejlik ennek a bibéje: Ott, hogy a nagybub lánykák, perze szokásból, ha már asztalt teríteni tudnak s nehányszor a konyhába is kinéznek s talán meg is merik nézni, mi fő, avagy olykor

meg is kutyulják, akkor mindjárt következik a lélektan, mertan, felsőbb számtan, vegytan, kettős könyvtel, csillagászat, bölcsészettan, ujkori divatos illemtan sat. tanulása, miért másért, hogy a lányokból mérnök, vegyész, üzletvezető, csillagász, bölcsész sat lehessen, ha ugyan az Isten is úgy akarná. — Nálunk férfiak nevelésénél is a legnagyobb hiba ott van, hogy igen sokat kell tanulnunk olyat, minék az életben kevés vagy semmi hasznát nem vesszük és hogy mai napság a gyakorlati tudomány nagyon hátrébe van szorítva az elméleti által, minék káros odalát, hiszem, sokan tapasztalták már és az új asszonyok is tapasztalhatják, midőn a szakács könyvből merített nagy tudomány az egyszerű szakácsné által megdöntetik. — E tárgyban nagy mező nyílt előttünk, melynek ha minden virágáról beszélgetni akarunk, hetek telnének el s könyvek telnének meg s miután ez nagy részben haládatlan foglalkozás csak rövid megjegyzésem kívánom csatolni (de ha a véletlen kívánja, máskor is veszek fáradságot ez ügyről tovább beszélni) mely a következő: A leányok első disze, ha jó gazdasszony, nem úgy értem, hogy maga végezzen mindent meg a mosogatót is, hanem hogy e téren mindenhez szakavatottan hozzá tudjon szólni, másik a tisztaság ösmérése a takaróssággal kapcsolatban, harmadik a vallásos érzület. Ha e három meg van (még nehányat ugyan kellene csatolnom) akkor szívesen meghajlok előttök és semmi kifogásom az ellen ha e mellett csillagászatot, — kettős könyvtelt vagy bármit is tanulnak.

A társadalom leghasznosabb tagjai a jó anyák, a helyes nevelés titka az ő kezében van valamint a házi boldogság gyémántja — hol jó házi asszony van, ott jólét és békének kell lenni, de a hol nincs, ott a legjobb anyagi helyzet sem képes az előbbi elővárszolni — a jó nő még a rossz férjet hamarabb megtudja javítani mint megfordítva — Ezért befűzöm ezikkemet azon mondatommal, hogy legyenek bár a férfiak ma mind ördögök s a nők mind angyalok, egy ötven év múlva boldogabb világot élünk!!!

Vidéki levelezés.

Nánás 1885 Jan. 5.

Tekintetes szerkesztő ur!

A h. nánási fiatalág ez egyszer retentő merényletet követett el Carneval herceggel ellen, mert nem várva b. ő fensége és fényes kísérete megérkezését, — folyó hó 3-ikán a városháza nagytermében morzsabált rendezett a helybeli koresolyázó egyesület javára.

Engedje meg t. szerkesztő ur, hadd szóljak becs. lapjában e mulatságról pár szót.

Hogy e bállal mért vágott városunk fiatalága elibe a farsangnak, nehogy az érdeklődők tudványa e tekintetben is kielégítetlen maradjon, megmondom, azért: mert a luxust minden áron ki akarván zárni szerény köréből, e czélját úgy vélte elérhetőnek, ha a fenn tisztelt herceg fényes birodalmán kívül tartja meg azt D. bizonos feltevéseben és reményében határozottan családott, bár kellemesen csalódott, mert a mi nálunk a lehető legfényesebb, szemkáp-ráztató fényű volt, a pazár fény és andalító melegség, mint az a sok szép leány ártatlan

— Szeretted-ezt a hajadont, a kit kezden tartasz?
— Szeretem!

Melegség, igaz érzés, boldogság hangzik a legény szavából.

— „Szeretted-ezt a legényt, a ki kezden van?”
— Szeretem . . .

A vén asszonyok ott a padsorokban összedugják fejüket, sugnak, bugnak, — hogy nini: „mondott is valamit az a leány, meg nem is.”

Alig lehet hallani a szavát, talán nem is esküszik az az istentelen, csak úgy motyog a szájával. . .

— A biz' édes komámasszony meg-lássa, — kutya-macska házasság lesz ez. Nem adok neki egy esztendő.

— Nem én egy hetet se, jegyzi meg Sára komámasszony; — a tiszteleter ur is figyelmeztethetné, hogy hangosabban szóljon az ur színe előtt.

— Tudná csak, hogy nem szeméremből teszi. Bezzeg a gyárban az urfiak körül ugrott nagyokat; tánczba, nótázásba ugyancsak birta.

Megindul a lakodalmas nép hazafelé. A megjegyzések elől kezdődnek. „De beesett a szeme.” „De sápadt a menyasszony.” „Egy kis pirosító nem ártott volna.” Ugy áll rajta a ruha, mint a szénás boglya, — a hol ia, a pártáját meg mindjárt elveszíté.”

Lassan, szomorúan ballag a beesett arcú szép menyasszony a vőlegénye oldalán, a ki gyöngéden, szertellett szól hozzá, és titokban megszorítja kezét.

— Erzsikém angyalom, most már az enyém vagy!
— Az vagyok.

— Nagyon szeretlek.
— Köszönöm kelmednek.

— Te is szeretsz engem?
Csak szünet után tud szólni a leány.

örömtől s oltára illő tiszta lángtól ragyogó szemét szerető arasztának, hajh! most is érzem — nem csak a szemet kápráztatták amugy igazában, de a szépért hevülni tudó szívet is erős próbára tevék, uti figura docet, láttunk mámoros fiatal embereket, kik tán a bort megsem izlelék s még is . . . de nem fészegetem, mert még magamra találnék valani! — Szóval a luxust, a fényt bizon nem sikerült kizárnunk, sőt az viselt meg bennünket — számalom a kivétel fölött — de úgy, hogy mire vezet aztán e viseltes állapot? boldog isten tudja, anyai azonban igaz, hogy a toilletek csakugyan nem voltak fényesek, ámde annál izlételesebbek voltak; szépek ottthon és nem báiban találták magukat. . .

Közelebb térve tárgyunkhoz, a táncz a helybeli első zenekar pattogó nótái mellett a szufolóság megtelt tereben esti 8 órakor vette kezdetét és változatosan animóval kiviágos viradtig tartott. Ott láttuk a helybeli intelligenciát egy pár család kivételével teljes számban és számos vidéki szépséget, úgy hogy alig emlékszünk oly látogatott bála városunkban mint a szombati volt, sikerültebbre pedig egyáltalán nem a négyeseket 40—45 pár tánczolta.

Sed nuu venió ad tortissimum, megkísértem össze alítani a jelen voltak névsorát. Tudom nagy fába vágom fejszemet, mert minden jóakarattal mellet is megtörténhetik, hogy a névsor teljes nem lesz, kérem azért a netaláni hiányosságokat pusztán a még mindég mámoros állapotnak betudni. De hogy a felületesség vádját annál bizonyosabban kikerüljem a leányaimért mind-ent áldozni tudó mamák kegyes engedelmevel csak a leánykoszorut fogom megösmertetni, melynek szobránél szobb rózsák és nyilladozó tímboi emezek: Abaffy Margit k. a. (Debreczenből) Baghy Mariska k. a. (Szarvas.) Csaky Káticza k. a. (Debreczen) Deák Zsuzsika (Böszörmény) Dulovics Mariska, Ferenczy Lórika, Hajdu nővérek Hegedüs Ilona, Igmandi Emilia, Kolorics Vilma (Nagyvárad) Nagy Erzsike Nagy Ilonka, Nagy Karolina és Ilona, Pongor Ilona, Pallay Mariska, Sebestény nővérek, Sekszti nővérek, Sipos Margit stb.

Felülíztettek: Sipos Geróné urnó 2 frt, Hegedüs Pálné urnó 1 frt. Dr. Koor Dező 1 frt Dr. Nagy Gábor 1 frt. Móricz Pál 1 frt Szurilla József 1 frt, B. ke József 1 frt Kovács Antal 1 frt Dulovics József 1 frt. Szolnok János 1 frt Paulai Vilmos 50 kr. Igmándy Kálmán 50 kr. mely a tánczteremben egy valaki által elvesztett, egy kedves szép leány által pedig megtalált 40 kr-al együtt 12 frt 40 krt tesz.

Mire e báli referada napvilágot lát, Carneval herceg már trónusán ül, vajjon megbocsátja e a mi nagy bűnünket? — 0 —

Napi hírek

— A „Debreczeni Hírlap” ből, mely minden pénteken jelenik meg, a holnapi szám csak az előfizetőknek fog megküldetni, azért a kiadóhivatalt kéri a t. olvasó közönség közül azokat, kik a „Hírlap”-ot is jártni óhajtják, hogy ezt megüzenni sziveskedjenek. — A holnapi szám közölni fog a mai felolvasó köréről, és a szintársulat böszörményi kirándulásáról is referátát.

Hosszu időbe került, míg kigondolta, hogy mit is kell most erre választani.

— Felesége lettem, hűségét esküdtem. . .

Megkezdődik a lakodalmi zaj, megzendül a zeneszó, rákezdik a tánczot.

Kora délután a menyasszony hirtelen rosszul lesz, bevezetik egy kis szobába. . . a háznép igyekszik megnyugtanni a vendégséget, hogy csak mulasson tovább, nincs semmi baj. Erzsike csak elszédült, mindjárt jobban lesz és visszatér.

Sajgó Bandi egyedül marad fiatal feleségével.

Az még sápadtabb most mint volt. Reszket minden ize, két szeme beüvegesedik, és a mint leveti magát a kanapéra, úgy marad ott fekvé, mint egy halott.

Az ura oda simul mellé!
— Fáradt vagy. Megártott a táncz. . .

— Az . . .
— Rosszul érzed magad, beteg vagy?
— Az . . .

— Hivassak doktort?
— Nem . . .

— Kis angyalom, édes; nézz reám, ved reám a szemed, ölelj, csókold meg, mond, hogy szeretsz, az enyém vagy . . .

— Kelmedé . . .
— De hát mi lelt? Szólj hát, ne kinezd!
— Nem szeretsz?

— Az asszony bátran fordítja férje felé homályos tekintetét:
— Nem!

Sajgó Bandi meghökkenve hátrál . . . Mit mond ez az asszony? Láz beszél belőle . . . Beteg? . . . vagy esztét vesztette el? . . .

Erzsike ismétli. — Mást szerettem . . . Mérget ittam . . . Megakartam halni még az eskívő előtt; . . . bűnömnek bünyű bűnhődése az, hogy tul kellett élnem. Bocssáson meg . . .

— küldése b. kik megh. tartanak: tanítélet intézked. küldésekn. helyre hoz. bizottsága

— Kapitány a közre. oldalfegy. Wernld-fé. ku lesz. . .

— Böszörmény ma délut. ajküzöség. a kellem. . . s zabó. nagy term. jeyek cs. válthatók. frt.

— Erecz mi. kiadott. melyb. a XVI. ez idosze. várának a. hoz intéz. vele Tová. Gál életé. mertésé. név főleg. ponjaiból. Sassa Béla. csonk. olvasható. oratorium. kritika az. cíók felet. sárhelyi Z. rospatoki. számban. bírálattal. me ez: sisses. a. ik zsolttár. Szenci M. colléga. megközeli. talán mag. mi mondj. mint iye. kell meg. Zsolttár. ditotta, v. Csak nem. irástudók. közéleti. kartárs. még Vulg. testantism. a haladás. Az orató. hogy ann. mályos. nunk kiál. fordulhate. nyok trag. önk szép. A már ma. hogy laik. féllel szer. sze anyi. Göthével.

Tud. Mit. Mi. Meg. S m. Igy. takiakat. elozitethe. 1 frt. 70. Andaházi.

— S. ata. Vasárnap. „Becker u. szidó” el. A h. ben. M. művészek. levél kísé. önkös né. kép vázla. borozó ju. egy szál. áshoz fo. sem, mi. hajszalat. férjünk. még prób. — E. e hó 4. Binder K. néhány ó. a 74 éves. pár a nap. lakadalm. meg jelen. fektették.

— Andaluia. elpusztite. keznek u. oly sötét.

Sertésvásár.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése

— jan. 6.

Az üzlet lanyha. Magyar urasági öreg nehéz 44.—45.—, fiatal nehéz 47.—48.—, közép 47.—48., könnyű —. Erdélyi nehéz 41.—42., közép 40.—42.—, könnyű 38.—40.—, Romániai bakonyi nehéz —. átmeneti, közép —. bakonyi könnyű —. átmeneti, eredeti nehéz —. átmeneti, közép —. átmeneti. Szerbiai nehéz —. átmeneti, közép —. átmeneti, könnyű —. átmeneti. Hízó 1 éves élősúlyban levonással 30.—34 2 éves 32.—36. Öreg —. Az árak hizott sertéseknek páronként 45 kilós és 4% százalékos levonással kilogrammonként értendő. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmenetiek adattak el, vevőknek páronként 3 aranyban vám fejében megértették.

Legujabb.

BUDAPEST, jan. 8. A tegnapi udvari bál rendkívül fényes s látogatott volt. Jelen voltak király s királyné őfelségeik, Rudolf trónörökös, Stefánia trónörökös, József főherceg s neje Klótilda főhercegnő és Izabella főhercegnő. Az udvari bála igen sok meghívó adatott ki. (Az összes képviselők meghívtak, köztük kivételével. Ezeket nem kell megnevezni, mindenki kitanálhaja, mert mindkettő bünygyi vizsgálat alatt áll.)

BECS jan. 8. A „Pol. Corr.-nek Londonból jelentik, hogy az angol kormány tekintetbe véve az Egyiptomtól letűt utolsó javaslatai ellen mutatkozó nagy ellenszenvet e javaslatokat kiejteti s hajlandó az angol felügyelet helyett egy nemzetközi felügyelet s biztosítás mellett kötendő egyiptomi kölcsönbe beleegyezni, valamint a nagyhatalmakkal való kiegyezkedés esetén Egyiptomot mindjárt a sudáni expedíció bevégezése után vagyis még ez év folyamán kiűrtetni, s beleegyeznek, hogy a belbéke biztosítását Egyiptomban a szultán vállalja magára.

BELGRÁD jan. 8. A skupstina idejűlésszaka Niben lesz. A skupstinát összehívó s azt május 15-ig elnapoló királyi leirat fentartja, hogy szükség esetén a skupstina megnyújtását előbb is eszközölhesse.

VASUT.

Debreczenből induli:

Table with 2 columns: Destination (N.-Várad-B.-pest felé, Szatmár felé, Kassa felé, Nánás felé) and Time (d. e. 12 ó. 07 p., este 8 ó. 50 p., d. e. 4 ó. 32 p., d. u. 3 ó. 49 p., d. e. 9 ó. 45 p., d. u. 3 ó. 35 p., m. á. v. d. u. 3 ó. 34 p., d. u. 3 ó. 46 p.)

Debreczenbe érkezők:

Table with 2 columns: Origin (Budapestről, Szatmárról, Kassaról, Nyíregyházáról, Nánásról) and Time (érk. éjjel 3 ó. 45 p., d. u. 3 ó. 19 p., d. e. 11 ó. 47 p., este 8 ó. 30 p., d. e. 11 ó. 15 p., este 6 ó. 50 p., éjtel 11 ó. 39 p., d. e. 9 ó. 2 p., m. á. v. d. e. 9 ó. 12 p.)

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

V. Bérlet 12. szám.

Péntek jan. 9.

Adatik:

TRAVIATA.

opera 3 felv. Kezdeté 7 órakor.

Felolós szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vártesi Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

A gazdász báli meghívók szét küldése befejeztetvén felkérjük mind azokat kik meghívót nem kaptak, és arra igényt tartanak: sziveskedjenek eziránt a gazdasági tanintézetben, naponként d. e. 8—12, óráig intézkedni; hogy az ily tömeges postai szét küldéseknek elkerülhetlen tévedések mielőbb helyre hozhatók legyenek. A gazdász bál bizottsága.

Az új rendőrség. A tanács, a fő kapitány javallatára elhatározta, hogy jövőre a közrendőrök, nappali szolgálatban csupán oldalfegyvert viseljenek, mely azonban a Wernrd-féle lövegyverekre ráilló szurony alakul lesz.

Szintársulatunknak azon tagjai, kik Bözörményben ma „Romeó“-ban fellépnek ma délután utaztak át. Amint előre megírtuk a közönség soraiból is számosan vesznek részt a kellemes kirándulásban.

Táncvizsgálat. A helybeli szuronyos ifjúság január 21-én a „Korona“ nagy termében zartkörű bált rendez. Belépti jegyek csak meghívók előmutatása mellett válthatók. Belépti jegy ára egy személyre 1 frt.

Egy ifjúsági lap. Legjelent a debreczen-i „Hittanszakai önképző társulat“ által kiadott „Közönség“ januári száma, melynek első helyen áll Kálmán Farkas a XVII-ik századi magyar énektörténelme ez idoszerint legbuzgóbb s legnagyobb buvárának a debreczeni collégium tanuló ifjaihoz intézett nyílt levele. Továbbá nyílt levele tovább folytatólagosan közli Huszár Gál életének, működésének és műveinek ismertetését ifj. Kovács Jánostól; „A Jvh név főleg a kiejtés, nyelvtani elemzés szempontjából“ cz. figyelemre méltó értekezést Sass Béla szerkesztőtől; a tárczában „Karácsonkór“ c. hangulatterjes vallásos költemény olvasható Csécsi Imre 3-th-tól. A vegyes közleménye tartalmából ki kell emelnünk az oratoriumi szemlélet, mely komoly és gondos kritika az imateremben elmondott predikációk felett. Nem kevésbé érdekes ebben Vársárhelyi Zsigmond értekezése a „Sárospataki Ifjúsági Közlöny“ decz. 15-diki számában az itt ismertetett, „Közönség“ irt bírálatával. Az erre irt feleletből, melynek címe ez: „Si tacuisses, philosophus mansisses“ adjuk a következőket. A XXXVIII-ik szoltárt fordítása nem igen közelíti meg Szenci Molnár Albertet! — írja a pataki kolléga — Nem? Talán nem is akarta az megközelíteni Sz. Molnár Albertet? Patakon talán magyarból fordítanak magyarrá? Hát mi mondjuk meg azt is, a ki a fordítást, mint ilyet akarja elbírálni, annak az eredetét kell megvizsgálni. Vagy talán a XXXVIII-ik szoltárt Szent Dávid is csak magyarból fordította, vagy éppen Sz. Molnár Albert után? Csak nem hisznek talán ilyet Patakon az írástudók hazájában? Hát a „vulgatát“ nem közelíti meg? Erős gyauunk van, hogy kártársainknak nem csak Sz. Molnárjok, de még Vulgatájok is van. Így értelmezik a protestantismus elvét az új eszmék emberei a a haladás hazájában: Sáros Patak? Az oratoriumi szemlélet meg azt jegyzi meg, hogy annak bírálatát „sok helyt nagyon homályos!“ Ezt már csakugyan kár volt „utánunk kiáltani“ mert most már mi is visszafordulhatnánk és önk is a nagyidai cigányok tragikus sorsára jutnánk. E szerint önk szépen bevallják, hogy laikus emberek. A már más! Azonban leszünk oly lovagiasok, hogy laikus emberekkel, tehát védtelen ellenféllel szemben kardot nem rántunk, mindössze annyit mondunk e szomorú eset felett Góthéval:

Tudjuk kicsufolja az ember, Mit érteni nem bír, bántani nem mer, Mi terhes előtte, mi szép s a mi jó: Megzugja az ember, régi dolog S már a kutya is az ilyenre morog. Így ütlegetik a debreczeni diákok a patakiakat! Ez ügyesen szerkesztett lapra előfethetni, helyből 1 frt. 50 krral, vidékről 1 frt. 70 krral Sass Béla pénztárnoknál. Andaházi Szilágyi Intézet.

Színházi műsor: Péntek „Traviata“; Szombat: „Becker“ tanár fellépte; Vasárnap: „Gasparone“ operette; hétfő: „Becker utolsó fellépte; Kedden: „Arendás szidó“ előszőr. A hortobágyi trónörökös könyvében. Munkácsy Mihály volt az első a hazai művészek közül, ki egy Párisból irt kedélyes levél kísérlésben, Jókaihoz beküldte a trónörökös népmiséi munkája számára rajzolándó kép vázlatát. Ez egy alföldi csárda belseje, borozó juhászokkal, parasztnemecskékkal és egy szálc esigánnyal; mely a Hortobágy leírásához fog jónni.

Fiatall asszonyok. „Hidd el edesem, mihelyt észreveszszük a legelső ósz hajszálát, legjobb, ha szorosan és gyöngöden férjünkhez simulunk.“ — „Nem lehetne előbb még próbát tenni valami hajfestő-szerrrel?“ — Egyesültek a halálban. Hernalsón e hó 4-én megható eset történt: a 68 éves Binder Katalin meghalt tüdőgyulladásban, s néhány óra mulva követte őt a háialba férje, a 71 éves Binder Ferdinánd is Az agg házaspár a napokban lett volna megtartandó arany lakadalmát. Temetésük rendkívül nagy néptömeg jelenlétében folyt le. Mindkettőt egy sírba fektették.

A spanyolországi földrengesk. Andaluza viarony tereit oly kegyetlenül elpusztított katasztrófáról még mindig érkeznek újabb részletek, melyek az eddig is oly sötét szinben állott képet még sötétebbé teszik szemünk előtt. Granada és Malaga városok s ezek környéke volt leginkább kitéve a nyolcz naponát tartott veszélynek. A hivatalos jelentések szerint 50 falu és város pusztult el s legalább 2000 ember vesztette életét a földrengések folytán. Torrox város lakói csaknem mind hajlék nélkül maradtak mert a város kétharmadrészben elpusztult Yayena városa egészen romokban fekszik Albunéalában a földrengés a templomot és négy házat rombolt teljesen össze. A Ouerto-Sol hegyén egy nagy repedés történt, mely a hegyecsúcsát magába temette. A legerősebb földrengés deczember 30. és 31-én volt.

Adakozások a nöegylet javára (foytatás) Brunner Edénés Örvényi Ottóné urnok által Teleky, Szentanna, Varga, Timár és Bárány utcákban gyűjtött adományok. Stern Józsefné 1 frt, Huber Józsefné 60 kr, Gróf Dágenfeld Józsefné 6 frt, Miskolczy Imréné 2 frt, öz. Laki Imréné 60 kr, Lamprecht Frigyes 2 frt, Miklóssy Mózesné 1 frt, Kóbor Böldizsár 1 frt, Rázsó Gyuláné 3 frt, Valaki 1 frt, Rott Sámuelné 1 forint, Fischer Nándorné 1 frt, öz. Kovács Dánielné 1 frt, Gondy Károlyné 1 frt, Kerekes Eszti 1 frt, Egy valaki 1 frt, Mezey István 1 frt, Konthy Józsefné 1 frt, Vajcibawszkiné 30 kr, Vetésiné 1 frt, Kuczik Gáborné 5 frt, öz. Nagy László 1 frt, N. N. 1 frt, Markus Ferenc 1 frt, B-kény Ottokárné 1 frt, Gerzonné 1 forint, Roth Mária 50 kr, Boross Martonné 1 frt, Rác Józsefné 50 kr, Simon Istvánné 1 frt, Huzly Károly 10 kr, Láng Etel 1 frt, Hajdu János 1 frt, Takács Eerenz 50 kr, Ujfalussy 30 kr, Biró Józsefné 2 frt, Alföldy Gáborné 40 kr, Tóth Ferenc 2 frt, öz. Bözörményi Gáborné 2 frt, Pálffy Dánielné 2 forint, Szentesi Jánosné 1 forint, Paksy Imréné 2 frt, Rác Gustina 2 frt, Sireuwskyne 1 frt, Miskolczy Jenőné 1 frt, Felegyházy Jánosné 1 frt, Szép Józsefné 1 frt, öz. Swoboda Józsefné 2 frt, Jobbágy Jánosné 1 frt, Hrabovszky Endréné 50 kr, Horváth József 20 kr, Medgyesi Ferenczné 50 kr, Szögyény Jánosné 1 frt, Leéb Pálné 3 frt, Reviczky Izabella 2 frt, Reviczky Menyhérné 2 frt, Bechtel Mária 1 frt, Csiky Lajosné 1 frt 50 kr, Reichmann Arminné 1 frt, Ipolyi Lipótné 1 frt, Neumann Sámuelné 50 kr, Borsányi Viktorné 2 frt, Petrisin Mária 1 frt, Vértési Istvánné 20 kr, Vilmányi Jánosné 20 kr, Katona Józsefné 10 kr, Sztraka János 20 kr, Juhász Imréné 20 kr, Kovács Jánosné 1 frt, Örvényiné 2 frt, öz. Brunner Edéné 2 frt, Csiszár Gyuláné 1 frt, Dr. Stergerné 1 frt, Szmracsányi Lajosné 1 frt, Mihályffy Mária 1 frt, Karak Gáborné 20 kr, Egy olvashatlan 1 frt, B. G. 40 kr, Olvashatlan 10 kr, Olvashatlan 20 krczár. Összesen 102 frt 80 krczár. Elelmi cikkeek: Rosenfeled Antónia 1 véka rozso, Buzás Elekné egy zsák burgonyát, Dalmj Károlyné 1 köböl kétszerest, Szentesi Istvánné egy köböl életet, Trázi Györgyné fél véka tiszta búzát Pálffy Dánielné 6 itcze zsirt, Balogh fél véka életet, Juhász Imréné 1 liter zsirt, Nánássy Ferenczné 1 zsák kenyérnek valót és fazék zsirt, Dr. Széke Istvánné 3 darab szappant, Varga Ferenczné 1 zsák burgonyát és 50 fő káposztát.

Szabó Sándor, dr Krausz Jakab, Findura Imre és Kvassayné Kun Melánia, a szép tehetségű fiatal írónő, ki élete virágában, egy kiválóan reményteljes pályá küszöbén szakított le a halál.

Megemlékezik a jelentés Frankenburg Adolf elhunytáról is, aki társaságának egyik legbuzgóbb tagja volt. Ezután Bodnár Zsigmond olvasta föl Mikszáth Kálmánnak Frankenburg Adolfról irt visszaemlékezését, melynek jellemzésait a közönség nagy tetszéssel fogadta. Emlékezhetnek még — úgy mond — a felolvasó ülések látogatói arra a nyájas arcra, szelid kék szemű aggastyánra, ki mindig az első pad-sorban ült. Uyan volt, mint egy derült tél nap, mikor a nap sugarak a hóval játszadoznak. Gondosan figyelt a felolvasásokra. Ajkán mindig jóakaró mosoly játszadozott. Ő még akkor is figyelt, mikor mások már unatkoztak, legfőljebb változatosság okáért néha-néha megigazította aranyfoglatu pápaszemét.

Legszorgalmasabb tagja volt a társulatnak. Mindig valami nagy oka lehetett annak, ha ő nem jelent meg az ülésen. De soha oly szomorú oka nem volt, mint most; elvesztettük őt örökre. Az írónak külön szerződésük van a halállal; megszünnek dolgozni, de könyveikben tovább élnek. Hogy meddig, az a könyvektől függ. Ő mint ember többet ért nekünk. Annyi a valódi érdeme, hogy a hamis magasztalásokat bizvást elhagyhatjuk. Nem volt messzetündöklő csillag, hanem gyümölcse az irodalom kertjében. Középszerű író volt, de egyike a leghasznosabbaknak. Nehéz hivatást teljesített. Féltéshárította a tövisket, hogy a szomjúzók a forrás fölé hajolhassanak, de ő maga nem állította el szomját. Mikszáth ezután ismertetette Frankenburg életét, s kegyeltes szavakkal végezte emlékezését.

A tárgysorozat következő pontját Szász Gerő lírai költeményei képezték, melyeket a szerző maga olvasott föl érzelmes bensőséggel. Az elszavalt három költeményt zajosan megtapsolta a közönség. A „Szerető szivekről“ cz. költemény a szerelem örökkévalóságát hirdeti. A „Bolyongás“ hangulatos beféjező versszakai következőleg hangzanak:

S mint a katángkör, mit a szél elzavart, Csak bolyongtam tovább, jártam az avart S mind messzebbre illant bívós ideáloom Félek, hogy már többé föl sem is találom.

Oh azon a tájon, a hol én most járok, Már szédítőleg mély a meszge, az árok. S öszülő firtökkel, ki verhet új utat? Orvjakot, védjétek, hit, ábránd, öndudat.

Nagy tetszést aratott a „Hópelyhek“ című költemény is.

Ezután Tolnai Lajos olvasott föl egy megható elbeszélést „Az urak nyári fészke telen“ czímmel. Zajos tetszést aratott Kiss József Dózsa György című költeményével. A poéta a temesvári kis kápolna előtt ül elmerelve, a midőn egyiszerre lángok közepette megjelenik előtte Dózsa György szelleme, ki „sem hős, sem mártír, sem áldozat, rém csupán“ és fülébe dörgi e szavakat:

Mig emberjog tiporva szenved S hazugság maradt a legszentebb, Mig köny és vér patakba folynak És tük a lesz csak a nyomornak

Mig egy szív lesz, a mely fellázad, Hogy a születés megalázhat, Megalázhat, pokolra vethet — Dózsa lelke meg nem pihenhet.

Balázs Sándornak „Egy rut leány története“ című elbeszélése, bár kissé hosszúra nyúlt, mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét. Ezzel véget ért a közönség s a társaság tagjai kedélyes bankettra gyűltek össze az „Angol királynő“ vendéglőben.

Harcz révén a győzelemhez! Daczára a sok gyólnusításoknak a valódi horgony Pain-Expeller ma mégis a legelterjedtebb és legkedveltebb háziszor, ezek tudják saját tapasztalatuk folytán, hogy csusz és köszvény ellen jobb szer nem létezik, mint a valódi Pain-Expeller. Ezért joggal tanácsoljuk annak megpróbálását. Ár 40 és 70 kr. Készletben a legtöbb gyógyszerertárban Richter F. és tsa., Bécs. — Főraktár Prágában az „arany oroszán“ gyógyszerertárban, Niklasplatz 7. No. 303.

A titkári jelentés, melyet Ábrányi Emil olvasott föl, számot adott a társaságának mult évi működéséről. Elmondja, hogy a társaság nem lankadó buzgalemmal végezte munkáját a lefolyt évben is, nem vesztette el sem önmagába, sem a közönségbe vetett hitét s törhetlen kitartással követte feladatát, mely abból áll, hogy a magyar szépirodalom iránt a magyar közönség soraiban minél bensőbb és állandóbb érdekeltséget keltsen. A társaság felolvasó ülésein a mult évben a következők mutatták be dolgozataikat: Jókai Mór, ifj. Ábrányi Kornél, Tolnai Lajos, Beniczky Bajza Lenke, Szana Tamás, Balázs Sándor, Szabó Endre, Ábrányi Emil Kiss József, Lauka Gusztáv, Reviczky Gyula, György Aladár, Tóth Endre, Jakab Ödön, Margitay Dezső Prém József, Bodnár Zsigmond, P. Szathmáry Károly rendes tagok. Mint vendégek: Radó Antal, Sikor Margit, Telegdi László, Petrikás Mór, Tömérdek, Karczag Vilmos.

szabó Sándor, dr Krausz Jakab, Findura Imre és Kvassayné Kun Melánia, a szép tehetségű fiatal írónő, ki élete virágában, egy kiválóan reményteljes pályá küszöbén szakított le a halál.

Megemlékezik a jelentés Frankenburg Adolf elhunytáról is, aki társaságának egyik legbuzgóbb tagja volt. Ezután Bodnár Zsigmond olvasta föl Mikszáth Kálmánnak Frankenburg Adolfról irt visszaemlékezését, melynek jellemzésait a közönség nagy tetszéssel fogadta. Emlékezhetnek még — úgy mond — a felolvasó ülések látogatói arra a nyájas arcra, szelid kék szemű aggastyánra, ki mindig az első pad-sorban ült. Uyan volt, mint egy derült tél nap, mikor a nap sugarak a hóval játszadoznak. Gondosan figyelt a felolvasásokra. Ajkán mindig jóakaró mosoly játszadozott. Ő még akkor is figyelt, mikor mások már unatkoztak, legfőljebb változatosság okáért néha-néha megigazította aranyfoglatu pápaszemét.

Legszorgalmasabb tagja volt a társulatnak. Mindig valami nagy oka lehetett annak, ha ő nem jelent meg az ülésen. De soha oly szomorú oka nem volt, mint most; elvesztettük őt örökre. Az írónak külön szerződésük van a halállal; megszünnek dolgozni, de könyveikben tovább élnek. Hogy meddig, az a könyvektől függ. Ő mint ember többet ért nekünk. Annyi a valódi érdeme, hogy a hamis magasztalásokat bizvást elhagyhatjuk. Nem volt messzetündöklő csillag, hanem gyümölcse az irodalom kertjében. Középszerű író volt, de egyike a leghasznosabbaknak. Nehéz hivatást teljesített. Féltéshárította a tövisket, hogy a szomjúzók a forrás fölé hajolhassanak, de ő maga nem állította el szomját. Mikszáth ezután ismertetette Frankenburg életét, s kegyeltes szavakkal végezte emlékezését.

A tárgysorozat következő pontját Szász Gerő lírai költeményei képezték, melyeket a szerző maga olvasott föl érzelmes bensőséggel. Az elszavalt három költeményt zajosan megtapsolta a közönség. A „Szerető szivekről“ cz. költemény a szerelem örökkévalóságát hirdeti. A „Bolyongás“ hangulatos beféjező versszakai következőleg hangzanak:

S mint a katángkör, mit a szél elzavart, Csak bolyongtam tovább, jártam az avart S mind messzebbre illant bívós ideáloom Félek, hogy már többé föl sem is találom.

Oh azon a tájon, a hol én most járok, Már szédítőleg mély a meszge, az árok. S öszülő firtökkel, ki verhet új utat? Orvjakot, védjétek, hit, ábránd, öndudat.

Nagy tetszést aratott a „Hópelyhek“ című költemény is.

Ezután Tolnai Lajos olvasott föl egy megható elbeszélést „Az urak nyári fészke telen“ czímmel. Zajos tetszést aratott Kiss József Dózsa György című költeményével. A poéta a temesvári kis kápolna előtt ül elmerelve, a midőn egyiszerre lángok közepette megjelenik előtte Dózsa György szelleme, ki „sem hős, sem mártír, sem áldozat, rém csupán“ és fülébe dörgi e szavakat:

Mig emberjog tiporva szenved S hazugság maradt a legszentebb, Mig köny és vér patakba folynak És tük a lesz csak a nyomornak

Mig egy szív lesz, a mely fellázad, Hogy a születés megalázhat, Megalázhat, pokolra vethet — Dózsa lelke meg nem pihenhet.

Balázs Sándornak „Egy rut leány története“ című elbeszélése, bár kissé hosszúra nyúlt, mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét. Ezzel véget ért a közönség s a társaság tagjai kedélyes bankettra gyűltek össze az „Angol királynő“ vendéglőben.

Harcz révén a győzelemhez! Daczára a sok gyólnusításoknak a valódi horgony Pain-Expeller ma mégis a legelterjedtebb és legkedveltebb háziszor, ezek tudják saját tapasztalatuk folytán, hogy csusz és köszvény ellen jobb szer nem létezik, mint a valódi Pain-Expeller. Ezért joggal tanácsoljuk annak megpróbálását. Ár 40 és 70 kr. Készletben a legtöbb gyógyszerertárban Richter F. és tsa., Bécs. — Főraktár Prágában az „arany oroszán“ gyógyszerertárban, Niklasplatz 7. No. 303.

A titkári jelentés, melyet Ábrányi Emil olvasott föl, számot adott a társaságának mult évi működéséről. Elmondja, hogy a társaság nem lankadó buzgalemmal végezte munkáját a lefolyt évben is, nem vesztette el sem önmagába, sem a közönségbe vetett hitét s törhetlen kitartással követte feladatát, mely abból áll, hogy a magyar szépirodalom iránt a magyar közönség soraiban minél bensőbb és állandóbb érdekeltséget keltsen. A társaság felolvasó ülésein a mult évben a következők mutatták be dolgozataikat: Jókai Mór, ifj. Ábrányi Kornél, Tolnai Lajos, Beniczky Bajza Lenke, Szana Tamás, Balázs Sándor, Szabó Endre, Ábrányi Emil Kiss József, Lauka Gusztáv, Reviczky Gyula, György Aladár, Tóth Endre, Jakab Ödön, Margitay Dezső Prém József, Bodnár Zsigmond, P. Szathmáry Károly rendes tagok. Mint vendégek: Radó Antal, Sikor Margit, Telegdi László, Petrikás Mór, Tömérdek, Karczag Vilmos.

Közgazdaság.

Terményárak a debreczeni piaczon. Debreczen, 1885. jan. 6-án.

Table with 2 columns: Commodity (Egy m. mázsa, Buza, Kétszeres, Rozs, Arpa, Zab, Új tengeri, Köles, Burgonya 1 zsák, 100 kl. szalonna, 100 kl. háj) and Price (felső, közép, alsó) (7.00 6.75 6.50, 6.00 5.75 5.50, 6.00 5.90 5.80, 5.50 5.40 5.30, 6.10 6.00 5.90, 5.00 4.85 4.70, 6.60 6.50 6.40, 1.20, 43.00 40.50 48.00, 41.00 38.50 36.00)

Vásárfelügyelőség.

a lángtól ragyogó... kápráztatták... uti figura docet... kik tán... de nem... találnék val... bizon meg bennün... de ugy... állapot? bol... igaz, hogy... fényesek... voltak; szépeik... magukat... a tánc... nótái mellett... 8 órakor... animóval... Ott láttuk a... család kivéte... vidéki szép... oly látoga... szombati volt... négye... megki... névsorát... fejszemet, mert... megtörténhetik... leszen, kérem... pusztán a meg... betudni. De hogy... bizonyosan ki... áldozni tud... csak a lányko... melynek szebb... dozó tímóbi im... (Debreczen... (Szarvas.) Csáky... Deák Zsuzsika... ariska, Ferenczy... gedűs Iona, Ig... ma (Nagyvárad)... Nagy Karolina... Hay Mariska, Se... övérek, Sipos Mar... Geróné urnó 2 frt, Dr. Khoor Dezsó... t. Mór, Mészáros Pál 1... ke József 1 frt... József 1 frt... Vilmos 50 kr... mely a tánczterem... zített, egy ked... megtalált 40 kr... ez. A napvilágot lát... usán ül, valjon... bününket? — 0 — rek ni Hírlap“ból, jelenik meg, előfizetőknek fog... dőhívatást kéri a... azokat, kik a... hajtják, hogy ezt... k. — A holnapi... felolvasó kör... szörvényi kirán...

kigondolta, hogy... zolni. ségét esküdtem... almi zaj, megzen... ánczot. gasszony hirtelen... kis szobába... gtatni a vendég... on tovább, nines... szédült, mindjárt... marad fiatal fe... st mint volt. Resz... beüvegesedik, és... péra, ugy marad... lé! rtott a táncz... ad, beteg vagy? ; nézz réam, ved... meg, mond, hogy... olj hát, ne kinozz! rdítja férje felé... neve hátrál... ny? Láz beszél... gy esztét vesz... at szerettem... am halni még az... nek s örnyü... ul kellett él...

Előfizetési felhívás

A „GONDÜZŐ“

szépirodalmi hetilapra.

Midőn ezelőtt negyed évvel lapunkat megindítottuk, programunkban hangsúlyoztuk, hogy csak oly műveket fogunk közölni, melyek az olvasó szellemét emelik és nevesítik, igyekszünk fogunk, hogy lapunk minden műveit magyar esztéták nélkülözhetetlen olvasmányává valják és azt minden anya bátran adhas a serdülő leánya kezébe.

Nem kiméve semmi költséget, nem rettentvén vissza semmiféle áldozattól, minden törekvésünket oda irányítottuk, hogy kiadott programunkat híven teljesítsük és most egy negyed műve bátran hivatkozhatunk rövid, de már is nyomorúlagos múltunkra és önérettel terjeszthetjük elő eddig megjelent számaink tartalmát:

Regények: „Székely támad, Székely bánja“ történelmi regény P. Szathmáry Károlytól; „László“ társadalmi regény Kozár Emilől; „Palkó vitéz“ humoros népregegy Margitay Dezsőtől; „A paraszt gróf fia“ Siklay Jánostól; „Ki lesz az örökös?“ Hartmann Pöntől; — Elbeszélések és rajzok; „A megfejtett család“ — Elbeszélés P. Szathmáry Károlytól; „Egy magyar ördög“ regényes korrajz és „A club“ csevegések a megyei életből Mikszáth Kálmántól; „Karácsonyest a tengeren“ igaz történet Balázs Sándortól. Azonkívül költemények: Komócsy Józseftől, Kis Józseftől, Reviczky Gyulától, Lévai Andoról, Benedek Aladártól stb. stb.

E szerint munkatársaink az irodalomban jól ismert, tisztelt nevek, kiknek legnagyobb részével találkozunk a Kisfaludy- és Petőfi-társaság folyóvasó ülésein.

A „Gondüöző“ tehát az egyedüli szépirodalmi lap hazánkban, mely kivétel nélkül elsőrangú írónk által támogatva, czélul tűzte ki magának, hogy bármily áldozatokkal is folytatni fogja az erkölcsi és szellem nevelésének magasabb feladatát.

Az összes hazai sajtó nyilatkozata szerint a „Gondüöző“ szépirodalmi hetilap elsőrendű eredeti regény-tartalmát, csinos kiállítását és olcsó árát tekintve, páratlanul áll irodalmunkban.

A „Gondüöző“ben a család minden tagja megtalálja a maga olvasni valóját, mert lelket és erkölcsöt nevelő érdekességek regényeken kívül, helyet találnak az ismeretterjesztő élesek, a humor, elmésség és szórakoztató cikkek. A rózsaszín borítékon „A magyar gazdony“ című állandó rovat a család, a konyha és kert számára hoz nélkülözhetetlen és hasznos tudnivalókat, havonként egyszer kimerítő divattudósítást, azonkívül pedig adomákat és talányokat, melyeknek helyes megfejtésére minden számban tetemes értékű jutalmat tűztünk ki.

Habár eddig a kezdet nehézségével kelle is küzdenünk, azért lankadatlanul fogunk arra törekedni, hogy a legjobb írót egyesítve magunk körül, lapunkat a tökély legmagasabb fokára emeljük.

A „Gondüöző“ újvvi számában egyszerre három eredeti regényt kezdünk meg: **olnai Lajostól** „Az új főispán“, **Vértessy Arnoldtól** „Csiricsári Bertalan ur ő méltósága“ és **Margitay Dezsőtől** „A vézet“ címűeket. Azonkívül elbeszéléseket, humoreszkéket, költeményeket és rajzokat a legkiválóbb hazai íróktól.

Rendületlenül meg fogunk maradni eddigi programunk mellett és kérjük hazai irodalmunk pértőlőt, hogy a „Gondüöző“ előfizetőinek sorába lépve, hazafias vállalatunkat előmozdítani kegyeskedjenek, mert nem csupán 156 ivnyi eredeti regényt, beszélyt, költeményt, e mellé nem csupán 25 ivnyi szórakoztató olvasmányt adunk egyenként csak 6 frtért előfizetőinknek, hanem megválogatva, a legjobb írót legkiválóbb munkáinak tárházává igyekszünk tenni azt a 156 ívet, melyek bekötve 15 kötetet adnak és mindenkorra meg fogják tartani becser, a 25 ivnyi borítékon pedig a vegyesek egész tarka világát igyekszünk egyesíteni. A „GONDÜZŐ“ megjelen minden vasárnap sürtien nyomtatott három iver, fél ivnyi színes borítékkal.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Gyűjtőknek 10 előfizető után 1 tiszteletpéldányt adunk.

Az előfizetési összegek legczélszerűbben postautalványon küldendők a „Gondüöző“ kiadóhivatalába **SZÉKELY ALADÁR,**

Utánnyomást nem díjazunk. a „Gondüöző“ kiadó tulajdonosa, Budapest, VII. Dobutza 14.

Uj divatu betűkkel gazdagon berendezett nyomda Debreczenben.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

legujabb és legdivatosabb betűkkel
GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

Debreczenben, Piacz, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munkák gyors és diszes kiállítására,
Községi és gyámi rovatok ívek, hivatalos nyomtatványok,
MINDEN ALAKBAN.

Ügyvédi, kereskedelmi nyomtatványok.

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

BÁLI MEGHIVOK NEVJEGYEK FÜZETEK és KÖNYVEK

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

A „Debreczeni Ellenőr“ szerkesztősége elfogad mindenféle nyomtatványokra megrendelést.
Ugyane lap számára hirdetések a legolcsóbb árszámítás mellett vétetnek fel.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

A debreczeni cukorgyár részvény társulat

t. részvényesei 1885. január 18-án délelőtt 10 órakor Debreczenben a városháza termében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

A rendkívüli közgyűlés tárgyai:

1. A társulat felszámolását illető igazgatótársági indítvány feletti határozat.

2. A felszámoló választása és azok jutalmazása.

Azon szavazatképes t. részvényesek, a kik a rendkívüli közgyűlésen résztvenni kívánnak, felhívotnak, hogy részvényeiket a közgyűlést megelőzőleg az alapszabályok értelmében Debreczenben az ipar és kereskedelmi banknál vagy a gyári pénztárnál tegyék le, az erről nyerendő elismervény a közgyűlésen megjelenésük alkalmával igazolásul fog szolgálni.

Debreczen, 1884. december 22.

Az igazgatóság.

Az első valódi alkalmazott Hoff János-féle malátakivonati csokorkák kék papírban vannak.

Hoff János malátakivonati egészségi-sör
1 üveg 60 kr.

Hoff János összponto itot maláta kivonati
1 üveg frt 1.12, kis üveg 70 kr.

Naponkénti gyógyjelentések

mell- és tüdőszervenvedőktől, hurutos szinlelések, smésztó és ideggyengeségek, lesóványodás, vérszegénység és elerőtlenedés, gyengékedők és lábadozóktól nevezetesen jóllállást képeznek minden szenvedőre és felélesztik közel meggyógyuláshoz a reményt e készítmények használatával.

Hoff János mell-maláta csokorkák
60, 30, 15 és 10 kr-ával csakis kék papírban valódi.

Hoff János maláta-egészségi chokoládéja
1/2 ko. I. frt 2.40, II. frt 1.60.
1/4 ko. I. frt 1.30, II. frt 90 kr.

Hoff János urnak

a maláta kivonatok feltalálójának és gyártójának, es. k. udvari szállítója Európa legtöbb fejedelmeinek, stb. Bécsben, I. Graben, Bräunerstrasse 8.

Orvosi gyógyjelentés.

Orvosi gyógyelismérés! Bachmann Róza asszony szül. Rutnik, melhőrgés miatt a Hoff János maláta-készítmények hosszabb használatára utasították.

Nagy-Szöllös 1884. ápril 4.

Pécs, 1884. május 20.

T. cz. Kérek mihamarabb 25 üveg kitűnő maláta kivonati egészségi sörből hajóval és utánvétellel.

Tisztelettel
Dr. Mocsáry Antal, városi arvaorvos, m. k. honvéd.

Hivatalos gyógyjelentés.

(Kivonat.) főintendatura Bologna: Kellemes izü Hoff János-féle maláta-készítményei a betegekől szívesen vétetnek, jóhat suak és a betegeknek táplálók, úgy, hogy azok mint akkor gyógyszer leginkább figyelmet érdemelnek.
Főraktár: Debreczen: Csanak József fűszerk., továbbá Riekl József Zelmós, Geréby Fild és Varga Lajos u. a. l. Nyíregyháza: Korányi Imre gyógy. Eger: Köllner L. Buzáth L. Ungalmasok győgszertára Miskolcz dr. Szabó Gyula gyógyszer. Mór Károly. Nagyvárád: Heringh S. Molnar L. gyógyszer. Kiss S. Jauky Antal. Szathmár: Jakó Mihály, továbbá az ország minden nevezetesebb győgszertárában.

60 magas kitűntetés. Alapítottott 1847. Bécsben és Budapeston 1861 óta.

IV. évfoly. Előfizetési felhívás a IV. évfoly.

„Magyar Háziasszony“

háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap, a magyar gazdaszónyok orsz. egyletének hivatalos közönye IV. évfolyamára.

A magyar hölgyek ezen egyetlen szaklapja ma már nagy elterjedésnek örvend, a társadalom minden rétegében, képviseli a nők összes érdekeit, hasznos tanácsokat ad és a mellett, hogy a takarékos gazdálkodás és rendszeres háztartás elveit megismertet, még kellemes szórakozást nyújt akkor, midőn a nő élvezgete házi teendőit. Iránya olyan, hogy a család minden tagja, a serdülő leány, a fiatal menyecske, a szerető anya, a gondos háziasszony és az öreg anyóka, egyaránt élvezettel olvashatják. Egyes rovatai, mint a háztartási, kertészeti, egészségügyi (házi orvos) és divat rovatai, valamint vezéreziklei is szakavatott írók és írónők által töltetnek be és e mellett a tárca és regényrovatban is az elismert többi munkatársakkal találkoznak olvasóink; méltán megérdemli tehát azt a nagymérvű érdeklődést, melyben részesedik, mert hol egyszer beköszöntött, ott nélkülözhetetlen táralkoló a „Magyar Háziasszony“ az olvasó asztalon. — A csinos kiállítás, vasárnapokon 12-16 oldalon megjelenő lapnak előfizetési ára: egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Előfizetések a „Magyar Házi asszony“ kiadóhivatalához: Budapest, vaczi körút 20. sz. a. intézendők és a hó bármely napjato elfogadotnak.

A „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatala mutatványszámokat ingyen és bérmentesen küld mindazoknak, a kik ez iri hozzá — legczélszerűbben levelező lapj — fordulnak.

A „Magyar Háziasszony“ kiadó-hivatala Budapest, vaczi-körút 20.

E szaklapnak egyik háztartásból szer szabadna hiányozni, mintán utmutatásai mellett több száz forintot lehet a háztartásba megakarítani.